

„A gyermek olyan, mint a tükör. A szeretetet nem kezdeményezi, de visszatükrözi. Ha szeretetet kap, viszonzza azt, de ha nem kap szeretetet, nincs mit visszatükröznie.”

Ross Cambell

BESZÁMOLÓ

**a gyermekjóléti és gyermekvédelmi
feladatok 2015. évi ellátásáról**

**„A települési önkormányzat -(...)- gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról – (...) - évente átfogó értékelést készít, amelyet a Képviselő-testület megtárgyal.”
1997. évi XXXI. tv. 96. § (6) bekezdés**

I. BEVEZETŐ

A segítő tevékenység az emberiséggel egyidős. Mások megsegítése, igaz nem professzionalizált formában, már idősámításunk előtt is létezett. Hazánkban először I. István törvénykönyvének XXVI. paragrafusa utal a gyámi segítségnyújtásra. A törvényben az özvegyek, árvák védelme kap kiemelt jelentőséget.

A kiterjedt állami szerepvállalás megjelentése előtt a karitatív szervezetek, egyházak jelentős mértékben hozzájárultak a család nélkül maradt gyermekek, támogatásra szoruló idősök gondozásához.

Fontos megemlíteni az ENSZ Gyermek Jogairól Szóló Egyezményét, mivel ezen dokumentumban rögzített alapelvek képezik a modern kor gyermekvédelmi szabályozásának alappilléreit.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényt 1997. április 22-én fogadta el a magyar országgyűlés. Ezzel új fejezet kezdődött a gyermekvédelemben. A törvény alapvetően azt a célt tűzte ki, amely az ENSZ Egyezménynek is meghatározó eleme, hogy a speciális hatósági beavatkozásra épülő gyermekvédelmi rendszert minden esetben előzze meg a gyermekjóléti rendszer, mely önkéntes ellátásokra épül.

Orosháza Város Önkormányzata beszámolási kötelezettségének a hivatkozott törvény 96. § (6) bekezdésében foglaltak szerint tesz eleget, formai, tartalmi követelményeit pedig a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló, többször módosított 149/1997. (IX.10.) Kormányrendelet 10. számú melléklete szerinti szerkezeti rend határozza meg.

A hivatkozott jogszabály 2013. évi változása okán a beszámoló nem tartalmazza a Gyámhatóság illetőleg a Gyámhivatal éves tevékenységének számszerű bemutatását.

A 2015. évet átfogó beszámoló nagyobb terjedelmű a megszokottaktól, mivel új ellátási forma jelent meg a településen, így annak tevékenysége is megismerhető a részletes tájékoztatásból.

II. A TELEPÜLÉS DEMOGRÁFIAI ADATAI, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A 0-18 ÉVES KOROSZTÁLYRA:

2015. január 1. napján Orosháza összlakossága: **29.394** fő volt.

2015. január 1. napján **4.822** fő tartozott a 0 – 18 éves korosztályba, melynek nemek szerinti megoszlása az alábbiak szerint alakul:

2.340 fő leány, és **2.482** fiú.

A korcsoport szerinti megoszlás a népesség-nyilvántartás adatai alapján a következőképpen alakult:

2015. január 01.

0 - 2 év:	672 fő
3 - 5 év:	696 fő
6 - 14 év:	2.394 fő
15- 18 év:	1.060 fő

III. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL, ILLETVE SZERVEZÉSÉBEN NYÚJTOTT PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK BIZTOSÍTÁSA:

3.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult:

- az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek és – további rászorultsági feltételek megléte esetén – a szünidei gyermekétkeztetésnek,
- évente két alkalommal (augusztus és november hónapokban) 5.800 - 5.800,- Ft/gyermek értékű, fogyasztásra készétel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalványnak,
- a Gyvt.-ben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

A jegyző - kérelem alapján - abban az esetben állapíthatja meg az ellátásra történő jogosultságot, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a Gyvt.-ben szabályozott, az öregségi nyugdíj mindenkor legkisebb összegének százalékában meghatározott értékhatárt és a vagyoni helyzet vizsgálata után is fennáll a rászorultság.

A 2015. december 31-ei állapot szerint 1.161 gyermek részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, akik közül 136 fő betöltötte a 18. életévét, de a feltételek alapján nagykorúként is jogosult volt a kedvezményre.

2015. évben 1 db kérelem elutasítására került sor Oka: hiánypótlási kötelezettség elmulasztása.

A jegyzői feladatok az Orosházi Polgármesteri Hivatal Igazgatási Iroda Népjóléti, Szociális Csoportja által valósultak meg.

2015. évben a nyári és - először - a téli szünetben is sor került a szünidei gyermekétkeztetésre.

A *nyári szünidei gyermekétkeztetés* keretében a nyári tanítási szünet 53 munkanapján 443 kiskorú gyermek részesült étkeztetésben 10,4 millió Ft költséggel az alábbiak szerint:

Az Önkormányzat pályázat útján 53 munkanapra 393 gyermek napi egyszeri meleg étkeztetésére 9,2 millió Ft-ot nyert az állami költségvetésből, amely mellé további 50 gyermek étkeztetését vállalta saját forrásai terhére 1,2 millió Ft összegben. Az 1,2 millió Ft saját ráfordítás év végén visszaosztásra került az állami költségvetésből, amely felhasználásra került a téli szünidei gyermekétkeztetésnél.

A *téli szünidei gyermekétkeztetés* keretében a téli tanítási szünet 7 munkanapján 527 kiskorú gyermek részesült étkeztetésben 1,6 millió Ft összegben, amelyből 1,2 millió Ft a visszaosztott állami forrás volt.

A szünidei gyermekétkeztetés az Orosházi Polgármesteri Hivatal Igazgatási

Iroda Népjóléti, Szociális Csoportja, az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat, az OVÖ Egységes Szociális Központ Tanyasegítő Szolgálat és az OVÖ Gyermek- és Diákélelmezési Intézmény együttműködésének eredményeként valósult meg.

Egyszeri természetbeni juttatás

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó Erzsébet-utalványban részesültek:

- 2015. augusztus 1. napján rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült 1.205 gyermek, részükre a kiosztott Erzsébet-utalványok értéke: 6.989 eFt volt;

- 2015. november 1. napján rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült 1.174 gyermek, részükre a kiosztott Erzsébet-utalványok értéke: 6.809 eFt volt.

Az Erzsébet-utalványok ellenértékét az állami költségvetés finanszírozta.

A természetbeni ellátás az Orosházi Polgármesteri Hivatal Igazgatási Iroda Népjóléti, Szociális Csoportja és a Közgazdasági Iroda Segélypénztára együttműködése által valósult meg.

3.2. Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása

A gyermekvédelmi gondoskodás körében, a Gyvt. szabályai alapján a *jegyző* hatáskörében kerül megállapításra a gyermek hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetének fennállása, ha az ok a szülők, a családba fogadó gyám (a továbbiakban: gyám) alacsony iskolázottsága, alacsony foglalkoztatottsága, vagy az elégtelen, egészségtelen lakókörnyezet.

Az idevonatkozó szabályozás célja a gyermek körülményeiből, környezetéből adódó hátrányainak kompenzálása, esélyeinek növelése koragyerekkortól fiatal koráig, minél sikeresebb társadalmi beilleszkedésének elősegítése érdekében.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet szempontjából meghatározó tényezők a következők:

a) a szülő, gyám iskolai végzettsége alacsony, legfeljebb alapfokú végzettség (8 általános);

b) a szülő, gyám alacsony foglalkoztatottsága;

c) az elégtelen lakáskörülmények;

d) a nevelésbe vétel, valamint a tanulói, hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt számára nyújtott utógondozói ellátás.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény hatálya alatt álló gyermek, akinek esetében az a)-c) pontban foglalt körülmények közül egy fennáll.

Halmozottan hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény hatálya alatt álló gyermek, akinek esetében az a)-c) pontban foglalt körülmények közül legalább kettő fennáll, továbbá ide sorolandó a nevelésbe vett gyermek és az utógondozói ellátásban részesülő, tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A jegyző a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállásáról nyilvántartást vezet a saját hatáskörében hozott és a gyámhivatal által megküldött határozatok alapján.

A 2015. december 31-ei állapot szerint hátrányos helyzetűek száma 221 gyermek (110 család volt érintett), a halmozottan hátrányos helyzetűek száma 148 gyermek (43 család volt érintett). A hátrányos helyzet fennállásának megállapítására jogosító feltételek az alábbi előfordulási gyakorisági sorrendbe (csökkenő) rendezhetők: a szülő, a gyám alacsony iskolai végzettsége, a szülő, gyám alacsony foglalkoztatottsága, elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmények. A halmozottan hátrányos helyzet fennállását megalapozó feltételek közül a leggyakoribb együttes előfordulású a szülő, gyám alacsony iskolai végzettsége és a szülő, gyám alacsony foglalkoztatottsága.

Az eljárás során az egészségtelen, elégtelen lakókörnyezetre hivatkozás esetén mindenkor helyszíni szemle történik, kivéve a szegregátumban lévő lakást, amelyről e tény hivatalból köztudomású.

A jegyzői feladatok az Orosházi Polgármesteri Hivatal Igazgatási Iroda Népjóléti, Szociális Csoportja által valósultak meg.

3.3. Települési támogatás gyermekek életfenntartási gondjainak enyhítésére

2015. március 1-től a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény és helyi végrehajtási rendeletének módosítása következtében a gyermekek eseti krízishelyzetének enyhítését szolgáló „Önkormányzati segély” új elnevezéssel, „Gyermekek rendkívüli települési támogatása” jogcímen nyújtott támogatás formájában töltötte be korábbi szerepét. Az új segélyezési jogcím szabályait a pénzügyi és természetbeni szociális ellátásokról szóló 4/2015.(II.25.) önkormányzati rendelet tartalmazza, amely szerint a támogatás a gyermekek életfenntartási gondjainak enyhítését, az alkalmanként jelentkező többletkiadások fedezését szolgálja és képviselő-testületi hatáskörben állapítható meg.

2015. évben gyermekekre tekintettel 357 esetben volt kifizetés január-február hónapban önkormányzati segély, az év további részében települési támogatás jogcímen, összesen 2 469 eFt összegben. A támogatást az önkormányzat a saját forrásai terhére nyújtotta.

2015. évben kérelem elutasítására nem került sor.

A támogatás nyújtását a Képviselő-testület a polgármesterre ruházta át, akinek e feladata az Orosházi Polgármesteri Hivatal Igazgatási Iroda Népjóléti, Szociális Csoportja által valósult meg.

Az eseti segélyek forrásából lehetőség nyílt arra, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő kiskorú gyermekek rövid műsoros karácsonyi program keretében ajándékcsomagot kapjanak az önkormányzat képviselő-testületétől, melyet lakóhelyük képviselője adott át. Ily módon 1.140 gyermek 627 családban kapott csomagot darabonként 2 000,-Ft értékben. Az átadásra közösségi keretek között 10 helyszínen került sor. A családok akadályoztatása esetén a Polgármesteri Hivatal munkatársai az otthonukba vitték a csomagot.

A karácsonyi csomagosztás az Orosházi Polgármesteri Hivatal Igazgatási Iroda

Népjóléti, Szociális Csoportja, az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat, és az OVÖ Egységes Szociális Központ Tanyasegítő Szolgálat szervezésében és közreműködésével valósult meg.

3.4. Óvodáztatási támogatás

Az óvodáztatási támogatás célja az volt, hogy elősegítse a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek rendszeres óvodába járását, minél korábbi életkortól. Tekintettel arra, hogy 2015. szeptembertől három éves kortól kötelezővé vált az óvodáztatás megkezdése, nem volt már szükség az ösztönző óvodáztatási támogatásra és az kivezetésre került a második félévben.

2015. első félévében még az alábbi szabályozás volt érvényben: A szülő, vagy gyám kérelmére abban az esetben állapítható meg az óvodáztatási támogatás, ha a halmozottan hátrányos helyzet fennáll, a gyermek legkésőbb annak az óvodai nevelési évnél kezdődik meg az óvodai nevelésben való tényleges részvétel, amelyben az ötödik életévét betölti és legalább két hónapon keresztül törvény szerinti rendszerességgel jár óvodába. Jogosultság esetén évente két alkalommal folyósítható a támogatás: június és december hónapban. Önkormányzati rendelet szerint az óvodáztatási támogatást abban az esetben kell pénzbeli támogatás helyett természetbeni juttatásként nyújtani, ha azt az első alkalommal kapja a *veszélyeztetett helyzetű* gyermek. 2015. évben ilyen eset nem fordult elő.

A támogatás összege gyermekenként első alkalommal 20.000,-Ft, minden további alkalommal 10.000,-Ft.

Ezen ellátásban részesültek száma 2015. június hóban 28 fő volt, akik közül 7 gyermek első ízben, 21 gyermek második vagy további alkalommal részesült támogatásban. A támogatásra fordított összeg 350 eFt volt, amelyet az állami költségvetés megtérített.

2015. évben kérelem elutasítására nem került sor.

Az óvodáztatási támogatás az Orosházi Polgármesteri Hivatal Igazgatási Iroda Népjóléti, Szociális Csoportja, az OVÖ Napköziotthonos Óvoda, a Forrás Református Óvoda, a Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium együttműködése révén valósult meg.

3.5. A gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok:

Orosháza városában a Gyermek- és Diákélelmezési Intézmény által készített ételek jutnak el a legnagyobb számban az étkező óvodás, általános és középiskolás gyermekekhez. A Gál és Márta Kft. által működtetett kardoskúti Fehér-tó étterem szállítja az ételt a Wesley János Gyógynevelési Óvoda, Fejlesztő Nevelés- oktatást Végző Iskola, Speciális Szakiskola számára. Speciális étrendet folytató gyermekek részére a SPÉKO (Speciális Ételek Konyhája) konyha nyújt segítséget.

2015. évben jelentős változás történt az bölcsődei és óvodai gyermekétkeztetés térítési díj kedvezménye tekintetében. Az 50 %-os kedvezmény megszűnt, míg 100 %-os kedvezményt vehet igénybe az, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, három vagy több gyermek nevelkedik a családban, fogyatékos, vagy tartós beteg gyermek él a családban, nevelésbe vették, illetőleg a szülő lenyilatkozza a nevelési intézmény felé, hogy a család havi, egy főre jutó jövedelme nem haladja meg a 89.408,- forintot.

Az alábbi tájékoztatás a nevelési-oktatási intézmények adatszolgáltatása alapján kerül bemutatásra.

3.5.1. Kisharang Bölcsőde:

Az intézmény befejező és tejkonyhával rendelkezik, ahol központilag, az ételmezésvezető által összeállított étlap alapján biztosítják a kisgyermekek étkeztetését. Bármilyen táplálék - allergia esetén a speciális étrendnek eleget tudnak tenni.

2015. évben a bölcsődét látogató 135 gyermekből kedvezményes gyermekétkeztetést 58 fő vett igénybe.

3.5.2. Óvoda:

Az óvodások száma 2015. évben 834 fő volt.

Az óvodás gyermekek mintegy 77,58 %-a (647 fő) részesült kedvezményes étkeztetésben.

	<i>Városi Önkormány- zat Napközi Otthonos Óvodája</i>	<i>Forrás Református Óvoda</i>	<i>Székács József Evangélikus Óvoda</i>	<i>Eötvös József Katolikus Óvoda</i>
Óvodások száma	535	67	151	81
100%-os kedvezményre volt jogosult a Gyvt. 21/B. § (1) bekezdés a) pontja alapján	444	47	112	44
Ellátottak százalékában	82,99 %	70,15 %	74,18 %	54,32 %

3.5.3. Iskola:

Orosháza Város Önkormányzat által működtetett közoktatási intézményben (általános iskola és középiskola) összesen 1.723 diák tanul.

Kedvezményes étkeztetésben 516 gyermek (29,95 %) részesült, ebből 252 fő (48,84%) 100%-os és 264 fő (51,16 %) 50%-os kedvezménnyel étkezhet.

Kedvezményben részesülők száma 2015. évben:

Intézmény	Összes tanulói létszám (fő)	Kedvezmény (fő)	
		100 %	50 %
Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium	787	2	101
Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Székhelyintézmény	600	81	111
Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Rákóczi utcai Tagintézmény	123	88	7
Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Czina Sándor Tagintézmény	213	81	45

Orosházi Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola tanulói összlétszám: 409 fő, ebből 161 gyermek (39,36 %) részesül kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint:

100 % -os étkezési támogatásban részesül: 90 fő (55,90 %),

50 %-os étkezési támogatásban részesül: 71 fő (44,10 %).

Gyulai Szakképzési Centrum Tisza Kálmán Szakképző Iskolája és Kollégiuma tanulói összlétszáma 872 fő, (melyből 318 fő rendelkezik szakközépiskolai hallgatói jogviszonnyal.) Ebből 59 gyermek (6,77 %) részesül kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint:

100 %-os étkezési támogatásban részesül 13 gyermek (22,03 %),

50%-os étkezési támogatásban részesül 46 gyermek (77,97 %).

A Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium általános iskolai tanulói létszáma 342 fő, a gimnázium tanulói létszáma 205 fő, amely összesen 547 fő. Ebből 169 gyermek (30,90 %) részesül kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint:

100%-os étkezési támogatásban részesül 57 fő (33,73 %),

50%-os étkezési támogatásban részesül 112 fő (66,27 %).

Eötvös József Katolikus Általános Iskola tanulói összlétszáma 384 fő. Ebből 186 gyermek (48,44 %) részesül kedvezményes étkeztetésben az alábbi szerint:

100 %-os étkezési támogatásban részesül: 123 fő (66,13 %),

50 %-os étkezési támogatásban részesül: 63 fő (33,87 %).

Wesley János Gyógypedagógiai Óvoda, Fejlesztő Nevelés- oktatást Végző Iskola, Speciális Szakiskola tanulói összlétszáma: 144 fő. Ebből 114 fő (79,17%) részesül kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint:

100 %-os étkezési támogatásban részesül 96 fő (84,21 %),

50 %-os étkezési támogatásban részesül 18 fő (15,79 %).

IV. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA:

4.1. Gyermekjóléti Szolgálat tevékenysége

A gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalatai (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai)

A gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja

Az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat 2012. március 1. naptól látja el társulási formában, a hatáskörébe tartozó 11 településre (Árpádhalom, Békéssámson, Csanádapáca, Csorvás, Gádosros, Gerendás, Kardoskút, Nagyszénás, Orosháza, Pusztaföldvár, Tótkomlós) kiterjedő illetékességgel.

Az intézmény központja Orosháza, Hajnal u. 1. szám alatt található.

Orosházán 5 családgondozó látja el a gyermekjóléti feladatokat, ebből 4 fő napi 8 órában és 1 fő napi 4 órában.

Az intézmény gyermekjóléti szolgálata az alaptevékenysége ellátásán túl kiegészítő és speciális szolgáltatásokat is biztosít Orosháza város és az ellátási területéhez tartozó valamennyi település részére. A családgondozók munkáját pszichológus, jogász és fejlesztőpedagógus segíti.

A gyermekjóléti szolgáltatás alapfeladata a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése, illetve megszüntetése, szükség esetén javaslattevés a gyermekvédelmi gondoskodás alkalmazására, valamint a védelemben vételhez kapcsolódó szolgáltatási feladatok ellátása, és a családból kiemelt gyermek visszahelyezésének elősegítése, továbbá az utógondozás.

Az intézmény gyermekjóléti szolgáltatáshoz kapcsolódó speciális feladatai az utcai és lakótelepi szociális munka, a kapcsolattartási ügyelet, a kórházi szociális munka és a készenléti szolgálat. Kiegészítő feladata a pszichológiai, a

jogi és a fejlesztő pedagógiai tanácsadás, amelyek a szolgáltatást igénylők számára ingyenesek. A szakmai tevékenység hatékonysága érdekében folyamatos törekvés a kölcsönösen támogató, erős szakmaközi kapcsolatok fenntartására, a jelzőrendszeri tagokkal való rendszeres és eredményes együttműködés, a mindenki számára hozzáférhető szakmai háló kiépítése. Szakmaközi megbeszélések keretében tájékoztatás, információ nyújtása és közös megoldások és lehetőségek keresése a különböző problémák megszüntetése érdekében.

Alap-, kiegészítő és speciális feladatok hatékony ellátásán túl az intézmény fontos célkitűzése a hátrányos helyzetben élő gyermekek, fiatalok és családjaik esélyegyenlősége biztosításának elősegítése. A hátrányokkal küzdő gyermekek személyiségfejlesztése, társadalmi beilleszkedése, valamint a szociokulturális környezetükből eredő káros hatások kompenzálása érdekében olyan hasznos és sokszínű programok szervezése, amelyek keretében a szocializációs problémáik, a társas környezetük által közvetített negatív normák és a kortárs csoportok deviáns hatásai enyhíthetők.

Az intézmény részt vesz a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában, nyertes pályázati projektek szervezésében és lebonyolításában, adománygyűjtésekben és kiosztásában, krízishelyzetben élő rászorulóknak számára nyújtott anyagi keret természetbeni felhasználásában.

Az Intézmény által működtetett Egy Más jövőÉrt Alapítvány egyik célkitűzése a kor kihívásaira gyorsan reagáló, a serdülők szórakozási szokásainak is megfelelő változatos programok szervezése, a tizenéveseket veszélyeztető egészségkárosító, gyakran deviáns viselkedésformák megjelenése és elterjedésének kezelése.

Fontos feladatnak tekintik a helyi civil és egyházi szervezetekkel történő informális és segítő kapcsolatok ápolását, valamint a városi rendezvényeken, kulturális és hagyományőrző programokon való rendszeres részvételt.

Igyekeznek a lehetőségeikhez mérten maximálisan kihasználni a - tevékenységi körüknek megfelelő területeken - meghirdetett pályázatok nyújtotta lehetőségeket. Különös gondot fordítanak a rendelkezésükre álló anyagi- és humán erőforrások mind szélesebb körű és hatékonyabb felhasználására.

Pályázati programjaik a társadalomban elfogadott és elvárt közösségi normák és értékek közvetítését célozzák, a gyermek- és fiatalkorúak társadalmi beilleszkedését, a családban történő nevelés elősegítését, a családok szocializációs érték- és normaközvetítő szerepének megerősítését, valamint a család működési zavaraihoz vezető káros hatások kompenzálását szolgálják. Drogprevenációs programjaik célja nemcsak a szerhasználat veszélyeire való felhívás, hanem a családi kapcsolatok megerősítése, a serdülőkorú szocializációs problémák és a generációk közötti konfliktusok kialakulásának megelőzése és eredményes kezelése.

A működés tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai)

Alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai:

Ssz.	A veszélyeztetettség főbb okai	Kezelt problémák száma	Ellátott gyermekek a fő probléma szerint
1	Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő stb.)	121	54
2	Gyermeknevelési	64	4
3	Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	20	12
4	Magatartászavar, teljesítményzavar	40	10
5	Családi konfliktus (szülők egymás közti, szülő-gyermek közti)	53	20
6	Szülők vagy család életvitele	99	40
7	Szülői elhanyagolás	52	22
8	Családon belüli bántalmazás (fizikai, szexuális, lelki)	42	13
9	Fogyatékoság, retardáció	8	
10	Szenvedélybetegségek	14	2
11	Összesen	519	177

A nehéz anyagi helyzetben élő vagy egyéb szociális hátránnyal küzdő családok gyermekei számára önkormányzati, alapítványi és pályázati forrásokból táboroztatásokat és kirándulásokat szerveznek, amelyek elsődleges célja, hogy új és maradandó élményeket nyújtsanak olyan gyermekek számára, akiknek szülei önerőből nem, vagy csak nagyon nehezen tudnák ezt biztosítani. Színes, változatos programok a résztvevő gyermekek számára a hasznos kikapcsolódás mellett lehetőséget biztosítanak az egészséges életmóddal kapcsolatos ismereteik bővítéséhez, a társas kapcsolataik eredményes működtetéséhez szükséges kommunikációs, szocializációs tapasztalataik gazdagításához, szociális készségeik, képességeik fejlesztéséhez, elősegítik a társadalmi elvárásoknak megfelelő közösségi magatartásformák, szokások és normák megerősítését. A konfliktus- és problémamegoldó módszerek megismertetésével az elérendő cél az iskolai magatartás- és beilleszkedési zavarok illetve a megoldatlan családi konfliktusok számának csökkentése, a szülő-gyermek, tanár-diák és kortársak közötti kapcsolatok megerősítése.

Válsághelyzetben lévő várandós anyák segítése

A prevenciót szolgáló, ezen a területen végzett feladatot a gyermekjóléti központ a védőnői szolgálattal együttműködve végzi. A tevékenység hatékonyságának

növelésében meghatározó szerepet játszanak a jelzőrendszeri tagok, továbbá alapvető fontosságú az általános tájékoztatás és figyelemfelkeltés folyamatos megvalósítása.

A tájékoztatások során elsősorban a magzatvédelemre helyeződik a fő hangsúly, valamint a várandós édesanyák felelősségérzetének felkeltése, illetve megerősítése révén törekednek elérni célkitűzéseiket.

A megvalósítandó eredmény: az anyák folyamatos, minden oldalról történő támogatásának megszervezése és fenntartása. További cél, hogy a gyermek megfelelő fejlődése ne csak magzati korban valósuljon meg, hanem a megszületését követően is, azaz az édesanya és gyermeke megnyugtató körülmények közé kerüljön haza. Kiskorú édesanya esetén fontos a születendő gyermek családi jogállásának, illetve szülői felügyeleti jogának rendezése is. Az elmúlt évben Orosháza város vonatkozásában 3 esetkezelés vált szükségessé.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, a gyermek családjába történő visszahelyezése érdekében:

- ▲ szülők nevelési, gondozási, háztartásvezetési ismereteinek bővítése,
- ▲ közreműködés a család lakáskörülményeinek rendezésében, annak lakhatósága kialakításában,
- ▲ szülők támogatása szociális, egyéb ellátásokhoz való hozzájutásban,
- ▲ társadalmi szervezetek, önkéntes segítők közreműködésének kezdeményezése.

Cél: segíteni a szülőknek megszüntetni azokat a tényezőket, amelyek a gyermek családjából történő kiemeléséhez vezettek, ezáltal a kiskorú minél hamarabb történő hazakerülésének elősegítése. Orosházán ezen a területen 41 esetkezelést végeztek az elmúlt évben.

A jelzőrendszerrel történő együttműködés

A gyermekjóléti szolgálat feladatai közé tartozik a veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése, valamint tevékenységének összehangolása.

A veszélyeztetettség jelzésére épülő gyermekjóléti szolgáltatás hatékonyságát jelentősen befolyásolja a jelzőrendszer működésének minősége. A jelzőrendszer mind teljesebb körű működtetése a gyermekjóléti szolgálat egyik alapvető célkitűzése, mivel a veszélyeztetett, illetve potenciálisan veszélyeztetett gyermekeknek nyújtott hatékony, kellő időben biztosított segítség rendkívül fontos.

A gyermekjóléti szolgálat a jelzőrendszer tagjait arra ösztönzi, hogy éljenek jelzéssel a gyermekek veszélyeztetettségének gyanúja esetén írásban, sürgős esetben szóban, majd írásban is. A családgondozók a veszélyeztető tényezők felismeréséhez segítséget, tájékoztatást nyújtanak, hogy az érintett gyermekek időben megkaphassák a megfelelő segítséget.

Az elmúlt esztendőben is hathatósan folytatta tevékenységét az észlelő- és jelzőrendszer.

4.2. Gyermek napközbeni ellátása

A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és életkezdését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, betegségük, vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

4.2.1. Bölcsőde

Orosházán a Kisharang Bölcsőde a város egyetlen önkormányzati fenntartású bölcsődéjeként biztosítja a gyermekjóléti alapellátás részeként, a családban nevelkedő kisgyermek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását, nevelését 20 hetes kortól 3 éves korig. Az intézménybe felvehető minden olyan Orosházán élő kisgyermek, akinek szülei nem tudják biztosítani a napközbeni ellátását. 2015. év folyamán összesen 135 gyermek bölcsődei ellátását biztosították. Közülük hátrányos helyzetűnek 3 fő, halmozottan hátrányos helyzetűnek 3 fő minősült.

Az intézmény működéséről

A bölcsőde fenntartója Orosháza Város Önkormányzata, működtetője az Egységes Szociális Központ.

Az intézmény 76 férőhellyel működik, bölcsődének tervezett épületben, mely négy gondozási egységből áll. A kisgyermeknevelői feladatokat megfelelő szakirányú végzettséggel rendelkező, 14 fő kisgyermeknevelő látja el. Munkájukat egy fő gyermekgyógyász szakorvos segíti rész munkaidőben.

Az intézmény a 2015. év minden hónapjában 100 %-os férőhely kihasználtsággal működött. 2015. júliusában nyílt napot hirdettek, hogy elősegítsék a szülők döntését a beiratkozással összefüggésben, így a férőhely kihasználtság az év minden szakában teljes legyen. Szeptembertől jelentős kérelmezési hullám indult, mely igényeknek igyekezett az intézmény eget tenni.

A bölcsőde alapfeladatán túl szabad kapacitása terhére szolgáltatásként a gyermekek egyéb napközbeni ellátását (időszakos gyermekfelügyeletet, játszóházat, só szobát) működtet, mely lehetőséggel 2015. évben közel 60 kisgyermek találkozott.

4.2.2. Óvoda

A gyermeket - mint fejlődő személyiséget - szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg. A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be. Az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

Orosháza városában működő óvodák:

Orosháza Városi Önkormányzat Napköziotthonos Óvodájában

1 székhelyen és 7 telephelyen 535 gyermeket látnak el. Ebből az óvoda tájékoztatása szerint 27 gyermek hátrányos helyzetű és 24 gyermek veszélyeztetett¹.

Gyermekvédelmi céllal látogatott családok száma 26.

A kistérségi gyermekjóléti központ felé 3 esetben éltek jelzéssel.

Székács József Evangélikus Óvoda gyermeklétszáma 151 fő, ebből hátrányos helyzetű 1 fő. Veszélyeztetett gyermekről nem tudnak. 2015. évben a Kistérségi Gyermekjóléti Központ felé jelzéssel nem éltek.

Forrás Református Óvodába járó gyermekek száma 67, ebből az óvoda megítélése szerint hátrányos helyzetű 1 gyermek. A Kistérségi Gyermekjóléti Központ felé jelzéssel nem éltek.

Eötvös József Katolikus Óvoda gyermeklétszáma 81 fő, ebből hátrányos helyzetű 21, veszélyeztetett jelenleg nincs. Gyermekvédelmi céllal látogatott családok száma: 3. A Kistérségi Gyermekjóléti Központ felé jelzéssel nem éltek.

4.2.3. Iskolai napközi ellátás

Az iskola egyik legfontosabb teendője a sokoldalú személyiségfejlesztés folyamatában felismerni a tanulók egyéni képességeit, továbbá önismeretre nevelni őket, gondoskodni továbbfejlődésükről, speciális foglalkozások, tevékenységek szervezésével a tantervi kereteken belül és azon kívül.

Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium – Székhelyintézmény

A középiskolában tanuló, 18 év alatti helyi lakosú diákok száma:	450 fő
A középiskolában tanuló, 18 év alatti kollégista diákok száma:	74 fő
ebből a veszélyeztetett tanulók száma:	0 fő
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	0 fő
az erre fordított órák száma havonta:	0 óra

Vörösmarty Mihály Általános Iskola Székhelyintézmény

Az általános iskolában tanuló diákok száma:	600 fő
ebből alsó tagozatos:	311 fő
felső tagozatos:	289 fő
az iskola által hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma:	27 fő
az iskola által veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma:	2 fő

¹ *veszélyeztetettség*: olyan - a gyermek vagy más személy által tanúsított - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. – A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 5. § n) pontja szerinti meghatározás.

Napközisek száma:	299 fő
Tanulósobára járók száma:	34 fő
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	103 fő
Az erre fordított órák száma havonta:	56 óra

Czina Sándor Tagintézmény

Az általános iskolában tanuló diákok száma:	213 fő
ebből alsó tagozatos:	118 fő
felső tagozatos:	95 fő
az iskola által hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma:	32 fő
az iskola által veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma:	0 fő
Napközisek száma:	117 fő
Tanulósobára járók száma: az iskolában nem működik tanulószoba, a felső tagozatosok is napközis ellátásban részesülnek.	
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	162 fő
Az erre fordított órák száma havonta:	66 óra

Rákóczitelepi Tagintézmény

Az általános iskolában tanuló diákok száma:	123 fő
ebből alsó tagozatos:	58 fő
felső tagozatos:	65 fő
az iskola által hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma:	63 fő
az iskola által veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma:	7 fő
Napközisek száma:	26 fő
Tanulósobára járók száma:	13 fő
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	124 fő
Az erre fordított órák száma havonta:	56 óra

Orosházi Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola

Az általános iskolában tanuló diákok száma:	409 fő
ebből alsó tagozatos:	193 fő
felső tagozatos:	216 fő
az iskola által hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma:	34 fő
az iskola által veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma:	1 fő
Napközisek száma:	233 fő
Tanulósobára járók száma:	0 fő
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	109 fő
Az erre fordított órák száma havonta:	43 óra

Eötvös József Katolikus Általános Iskola

Az általános iskolában tanuló diákok száma:	384 fő
ebből alsó tagozatos:	189 fő
felső tagozatos:	195 fő
az iskola által hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma:	32 fő
az iskola által veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma:	5 fő

Napközisek száma:	118 fő
Tanulósobára járók száma:	73 fő
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	76 fő
Az erre fordított órák száma havonta:	42 óra

**Wesley János Gyógypedagógiai Óvoda, Fejlesztő Nevelés- oktatást
Végző Iskola, Speciális Szakiskola**

Az iskolában tanuló diákok száma:	144 fő
ebből alsó tagozat:	70 fő
felső tagozat:	74 fő
Fejlesztő óvodai csoport:	7 fő
Súlyosan, halmozottan fogyatékos gyermekek fejlesztő iskolai osztálya:	7 fő
Középiskola 9. osztály:	7 fő
Középiskola 10. osztály:	7 fő
Hátrányos helyzetű tanuló:	55 fő
Halmozottan hátrányos helyzetű tanuló:	34 fő
Napközis tanulók száma:	42 fő
ebből alsós napközis	33 fő
felsős napközis	9 fő

Korrepetálásban részesülő tanulók száma: Korrepetálás a tanulók szakértői véleményében előírtak alapján történik. Rehabilitációs foglalkozás és felzárkóztató foglalkozás keretein belül, melyet minden esetben a kijelölt, és a szakértői véleményekben előírt szakember lát el. Ennek száma minden tanulónál, átlagosan heti 3-4 óra, esetenként 5 óra. Tantárgyak: matematika, magyar.

Székács József Evangélikus Óvoda Általános Iskola és Gimnázium

Az iskolában tanuló diákok száma:	547 fő
ebből alsó tagozatos:	188 fő
felső tagozatos:	154 fő
gimnazista:	205 fő
az iskola által hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma:	17 fő
az iskola által veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma:	5 fő
Napközisek száma:	224 fő
Tanulósobára járók száma:	37 fő
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	82 fő
Az erre fordított órák száma havonta:	40 óra
<i>A középiskolában tanuló, 18 év alatti helyi lakosú diákok száma:</i>	<i>130 fő</i>
A középiskolában tanuló, 18 év alatti kollégista diákok száma:	0 fő
1. ebből a veszélyeztetett tanulók száma:	0 fő
2. a veszélyeztetettség okai:-	
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	0 fő
3. az erre fordított órák száma havonta:	0 fő

Gyulai Szakképzési Centrum Tisza Kálmán Szakképző Iskolája és Kollégiuma

A középiskolában tanuló, 18 év alatti helyi lakosú diákok száma:	513 fő
A középiskolában tanuló, 18 év alatti kollégista diákok száma:	49 fő
ebből a veszélyeztetett tanulók száma:	4 fő
a veszélyeztetettség okai: halmozottan hátrányos helyzet	
Korrekpetálásban(felzárkóztatás) részesülő gyermekek száma:	50 fő
az erre fordított órák száma havonta:	30 óra

4.2.4. Békés Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Orosházi Tagintézménye

A Pedagógiai Szakszolgálat Orosházi Tagintézménye által nyújtott szolgáltatások száma a 2014/2015-ös nevelési évben az alábbiak szerint alakult:

0-3 évesek:	32 fő
3-6 évesek :	764 fő
7-10 évesek:	184 fő
11-14 évesek:	164 fő
15-18 évesek:	78 fő
Ö s z e s e n :	1.222 fő

Ebből szakértői bizottsági vizsgálat összesen:	484 fő
(komplex gyógypedagógiai/pszichológiai vizsgálat)	
- iskolaérettségi vizsgálat:	100 fő

Az összes szolgáltatások közül:

Szülő kérésére történt:	659 fő
Óvoda kérésére történt:	193 fő
Iskola kérésére történt:	339 fő
Gyermekjóléti Szolgálat kérésére történt:	2 fő
Védőnői Szolgálat kérésére történt:	25 fő
Bíróság:	4 fő
Terápiás ellátás alakulása:	

Korai fejlesztés, gondozásban részesült:	12 fő
--	--------------

Komplex gyógypedagógiai terápia- mozgás, beszéd, értelmi fejlesztés
Autizmus spektrum, speciális gyógypedagógiai terápia: – autista, pervazív fejlődési zavarral küzdők fejlesztése
Szomatopedagógiai: – mozgássérült, mozgásfogyatékos gyermekek komplex fejlesztése
TSMT terápia: - tervezett szenzomotoros tréning (Lakatos módszer) 0-3 év, 3-7 év mozgásfejlesztés
AYRES terápia: - mozgásfejlesztés 0-10 év

Fejlesztő felkészítésben részesült: **0 fő**
Logopédiai ellátásban részesült: **300 fő**

Nevelési tanácsadás keretében nyújtott ellátások/terápiák összesen:

- Iskola előkészítő foglalkozás (tanulási nehézség megelőzése) **174 fő**
- GMP terápia (Gósy féle beszédértést, beszédészlelést fejlesztő terápia) **47 fő**
- SZIT terápia (szenzoros integrációs terápia mozgásterápia 0-10 év) **20 fő**
- Tanulástechnikai tréning **24 fő**
- Iskolai BTMN-es fejlesztés (beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség fejlesztése részképesség fejlesztés) **16 fő**
- Pszichológiai terápiában (1-10 alkalom) részesült: **75 fő**

4.2.5. Védőnői Szolgálat

Orosháza városa 10 területi védőnői, 2 ifjúsági védőnői, 1 kórházi védőnői státusszal rendelkezik. Valamennyi álláshely (13) betöltött. Orosháza Város Önkormányzata az Orosházi Kórházzal kötött feladat-ellátási szerződés alapján működteti a szolgálatot.

Védőnők feladata:

Családlátogatás, tanácsadás tartása (önállóan, illetve orvossal közösen), fogadóóra tartása, szűrővizsgálatok elvégzése óvodákban és iskolákban, védőoltások megszervezése, oltás beadásának előkészítése, egészségfejlesztő nevelő munka (szülésfelkészítő tanfolyam, elsősegélynyújtó tanfolyam, csecsemőgondozási tanfolyam, babamasszázs stb.). A védőnő a gondozottal, illetve a családdal akkor találkozik először, amikor a leendő anya várandósként tanácsadáson megjelenik. A megszületett gyermek fejlődését 18 éves koráig elkíséri.

Ha a családgondozás bármely szakaszában probléma adódik, a védőnő segítséget nyújt az általa elérhető lehetőségeket biztosítva, kérve a család együttműködését. Amennyiben ezek nem vezetnek eredményre, kapcsolatfelvétel történik a Gyermekjóléti Szolgálattal, majd kezdetét veszi a közös munka.

2015. évben a születések száma Orosháza városban: 221 fő
(2014-ben 220 fő, 2013-ban 215 fő, 2012-ben 219 fő, 2011-ben 231 fő)

Gondozott gyermekek száma: 1.428 fő
melyből 116 esetben észleltek szociális problémát.

A Gyermekjóléti Szolgálat felé 42 esetben éltek jelzéssel az alábbi problémákkal összefüggésben:

gyermekelhanyagolás, gyermekelhelyezés, lakásprobléma, gyermekvállalási érdektelenség, védőoltás elmaradása.

A jelzésre minden esetben írásban kaptak választ.

2015. évben ismertté vált gyermekbántalmazás nem történt.

Szociálisan veszélyeztetett családok száma: 145 család

A szülővel történő kapcsolattartás módja: családlátogatás, fogadóóra, önálló védőnői tanácsadás, gyermekorvossal tartott tanácsadás, telefon.

Családlátogatás során tapasztalt problémák: anyagi és párkapcsolati, jogi, egészségügyi, gyermekelhanyagolás.

Szociális okból veszélyeztetett kismamák száma: 48 fő

Titkolt terhességek száma: 0 eset

Nevelési, oktatási intézményekben tisztasági vizsgálat mellett egészségügyi szűrővizsgálatokat végeznek, melynek célja az elváltozások korai felismerése, és a további romlások megakadályozása. A leggyakoribb probléma a látászavar, melynek észlelése esetén haladéktalanul a szemészeti szakellátásra irányítják a gyermeket törvényes képviselőjén keresztül.

Egyre gyakoribb probléma az elhízás, amely mozgásszervi, és vérnyomás-emelkedést vonz maga után.

Az oktatási intézmények 6. és 7. évfolyamai számára megszervezik, lebonyolítják a kötelező védőoltások beadatását. Ismét szembekerültek azzal a problémával, hogy a szülők ellenzik a védőoltások beadatását. Ezt nagyban gerjesztik az interneten megjelenő negatív hangzatú cikkek.

2014/15-ös tanévtől bevezetésre került a HPV elleni védőoltás, melyet a 7. osztályos lányoknak ajánlanak. Amennyiben a törvényes képviselő írásban kéri, ingyenesen beadható. Ezzel a lehetőséggel 2015/16. tanévben 146-ból 104-en éltek, mely 71 %-os oltottságot jelent.

4.3. Gyermekek átmeneti gondozása

Ezen gondozási forma keretében a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról (teljes körű ellátásáról) kell gondoskodni.

A szülő kérelmére vagy beleegyezésével, ideiglenes jelleggel, az alapjául szolgáló ok fennállásáig, legfeljebb 12 hónapig tart.

2015. évben Orosházáról gyermek nem került átmeneti gondozásba vételre.

4.3.1. Szociális- és Fejlesztőközpont Családok Átmeneti Otthona Magyar Ökumenikus Segélyszervezet

A Gyvt. 94. §-a előírja 20.000 állandó lakos felett a gyermekek átmeneti otthonának, 30.000 lakos felett a családok átmeneti otthonának létrehozását és működtetését, kötelező jelleggel. Ezen jogszabály 96. § (1) bekezdése rendelkezik arról, miszerint az önkormányzat kötelező feladatainak ellátási szerződés útján is eleget tehet. Minderre tekintettel az Önkormányzat ezen

ellátási kötelezettségét a Magyar Ökumenikus Segélyszervezettel kötött ellátási szerződés alapján biztosította éveken keresztül. Az ellátási szerződés fenntartásának felülvizsgálata szükséges, mivel a város lakosság száma a jogszabályi küszöbérték alá csökkent.

A Családok Átmeneti Otthonában az otthontalanná vált szülő kérelmére együttesen helyezhető el a gyermek és szülője. Erre akkor kerülhet sor, ha ezen elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított és a gyermeket emiatt el kellene választani a szülőtől.

2015. évben 5 orosházi család kérte elhelyezését, összesen 6 felnőtt és 17 gyermek.

V. A FELÜGYELETI SZERVEK ÁLTAL GYÁMCHATÓSÁGI, GYERMEKVÉDELMI TERÜLETEN VÉGZETT SZAKMAI ELLENŐRZÉSEK TAPASZTALATAINAK, TOVÁBBÁ A GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLTATÓ TEVÉKENYSÉGET VÉGZŐK ELLENŐRZÉSÉNEK ALKALMÁVAL TETT MEGÁLLAPÍTÁSOK

5.1. 2015-ös évben az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálatánál felügyeleti szerv által végzett ellenőrzés 1 esetben zajlott.

A Békés Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya 2015. július 28-án ellenőrizte az intézményt.

Az ellenőrzés tapasztalatai, a gyermekek iratanyagának vizsgálatát követően az ellenőrző hatóság a következőkre hívja fel a Gyermekjóléti Szolgálat családgondozóinak figyelmét:

A gyermekjóléti központ kiemelt célvizsgálata során a Békés Megyei Kormányhivatal a következő megállapításokat teszi „A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer működtetése kapcsán a gyermek bántalmazásának felismerésére és megszüntetésére irányuló szektorsemleges egységes elvek és módszertan” című módszertani útmutatóban foglaltak teljesülése vonatkozásában:

A gyermekek veszélyeztetettségére utaló, szóbeli jelzést követően, egy esetben nem volt található írásbeli jelzés az iratanyagban. A módszertani útmutató „3.2 A jelzőrendszer működésének, működtetésének különös alapelvei” című bekezdésében szerepel az írásbeliség elve, amely szerint a gyermekkel kapcsolatos rossz bánásmód, illetve bántalmazás azonnali jelzését (telefonos, szóbeli, elektronikus, stb.) követően, minden esetben elengedhetetlen, hogy a jelzőrendszeri tag írásbeli feljegyzést is készítsen, amely a problémát konkrétan és körültekintően tartalmazza, és azt megküldje a gyermekjóléti szolgálatnak. A jelzést fogadó szakember feljegyzésben rögzíti a bejelentés tényét, ha krízishelyzetben, szóban történt a jelzés. A módszertani útmutató 4.1 bekezdése szintén felhívja a figyelmet a jelzési kötelezettség írásban történő teljesítésére. Az írásban történő jelzéstől azonnali beavatkozást igénylő krízishelyzet esetén lehet eltekinteni, azonban a jelzést utólagosan, írásos formában, ebben az esetben is pótolni kell.

A Békés Megyei Kormányhivatal felhívja a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó

figyelmét a módszertani útmutatóban foglaltak mindenkori betartására, valamint a jelzőrendszeri tagokkal történő betartására.

Az ellenőrzés kapcsán feltárt problémákra tett lépések:

Az Intézményvezető felhívta a családgondozók figyelmét az ellenőrző szerv észrevételeire, és kérte, hogy a jövőben minden esetben tartsák be ezeket a követelményeket a gyermekek iratanyagának készítése során.

5.2. 2015. évben a Békés Megyei Kormányhivatal Orosházi Járási Hivatala, mint I. fokú gyámhatóság az alábbi kiemelt célvizsgálatok keretében nyújtott be jelentést a Békés Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztályához:

- „**a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 17. § (2) bekezdés b) pontja szerint a járási gyámhivatalnál hatósági eljárás kezdeményezéseinek száma gyermek bántalmazása miatt**” tárgyú kiemelt célvizsgálat,

- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 17. § (2a) bekezdése alapján **a gyámhatóság gyermek bántalmazása, elhanyagolása miatt jelzést vagy kezdeményezést tevő intézmény, személy adatainak erre irányuló külön kérelem hiányában is zártan történő kezelésének**, valamint a 17. § (3) bekezdése szerint az (1) és (2) bekezdésben **meghatározott személyek, szolgáltatók, intézmények és hatóságok a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében történő együttműködésük és egymás kölcsönös tájékoztatás** vizsgálata.

A kiemelt célvizsgálatok eredményeiről, azok megállapításairól az I. fokú gyámhatóság nem rendelkezik információkkal.

VI. A JÖVŐRE VONATKOZÓ JAVASLATOK, CÉLOK MEGHATÁROZÁSA A GYVT. ELŐÍRÁSAI ALAPJÁN

6.1. Az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat helyettes szülői hálózat kiépítését tűzi ki célul. A pályázati lehetőségek felkutatása, illetve további egyeztetések folyamatban vannak. A helyettes szülő a családban élő gyermek átmeneti gondozását - a működtető által készített egyéni gondozási-nevelési terv alapján - saját háztartásában biztosítja.

6.2. A Békés Megyei Kormányhivatal Orosházi Járási Hivatala, mint I. fokú gyámhatóság továbbra is a jó állam, a szolgáltató állam megvalósítására, valamint ennek érdekében az ügyfelek pontos, pártatlan, hatékony kiszolgálására törekszik. Célja a gyermekbarát közigazgatási joggyakorlat kialakítása, mely azt jelenti, hogy az ítélőképessége birtokában lévő cselekvőképtelen kiskorút, illetve a korlátozottan cselekvőképes kiskorút meg kell hallgatni, véleményét a lehetőségekhez mérten figyelembe kell venni. Továbbá az I. fokú gyámhatóság kiemelt feladatként kezeli a szülői és a gyermeki jogok maradéktalan érvényesülése mellett a gyermek családban történő nevelkedéséhez fűződő jogát. A gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályi háttér a családi típusú nevelésre orientált rendszert alakította ki, amely a preventív és a családba visszahelyezhető megoldásokat helyezi

előtérbe. Garanciális jelentőségű, miszerint anyagi okból nem lehet a gyermeket a családjából kiemelni. Az I. fokú gyámhatóság eljárása során a körülmények és tényállások teljes tisztázásával, a bizonyítékok egyenként és összességében történő értékelésével, a kiskorú mindenekfelett álló érdekeinek figyelembe vételével hozza meg döntését.

6.3. Orosháza város 2013-ig terjedő időtartamig rendelkezett Ifjúságpolitikai koncepcióval. Célszerű új koncepció elkészítése a Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzat bevonásával a stratégiai célok meghatározása és megvalósítása érdekében. A koncepció összefogott célrendszerrel, világos előírásokkal tehetné még hatékonyabbá az együttműködést a gyermekek jogainak, érdekeinek érvényesülése érdekében, biztosítva számukra a sajátosságaikat figyelembe vevő élhető környezetet és a részvételt a város közéletében.

2015. évben megvizsgáltuk az UNICEF „Gyerekbarát Település” pályázatán való indulás lehetőségét, melynek egyik akadálya az volt, hogy a település nem rendelkezett hatályos gyermekjogi koncepcióval. Eredményes pályázat benyújtása anyagi és erkölcsi előnyökkel járna a város számára.

VII. A BŰNMEGELŐZÉSI PROGRAM FŐBB PONTJAINAK BEMUTATÁSA, VALAMINT A GYERMEKKORÚ ÉS A FIATALKORÚ BŰNELKÖVETŐK SZÁMÁNAK, AZ ÁLTALUK ELKÖVETETT BŰNCSELEKMÉNYEK SZÁMÁNAK, A BŰNELKÖVETÉS OKAINAK BEMUTATÁSA

7.1. Fiatalkorúak szabálysértése a Békés Megyei Kormányhivatal Orosházi Járási Hivatala által közölt adatok szerint:

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Szabs. tv.) általános szabálysértési hatóságként a megyei kormányhivatalok járási hivatalait jelöli meg.

Az Orosházi Járási Hivatalhoz 2015. január 1. és 2015. december 31. napja között az óvodai nevelésben való részvételi kötelezettség és a tankötelezettség elmulasztása (Szabs. tv. 247. §) szabálysértés elkövetése miatt 34 esetben érkezett feljelentés, melyből 17 esetben állapította meg az általános szabálysértési hatóság a szülő felelősségét. Ebből 12 esetben pénzbírságot szabott ki, 5 esetben pedig figyelmeztetés intézkedést alkalmazott a hatóság. A pénzbírság átlagos összege 12.500,-Ft volt.

Az elmúlt években fokozatosan csökkent a tankötelezettség megszegése miatt indult szabálysértési ügyek száma. Ennek oka vélhetően a tankötelezettség korhatárának csökkenése az alábbiak szerint:

2012. szeptember 1. napjától a tankötelezettség a tanuló tizenhatodik életévének betöltéséig tartott,

2015. január 1. napjától a tankötelezettség annak a tanévnek a végéig tart, amelyben a tanuló a 16. életévét betölti.

Az átmeneti rendelkezés szerint azoknak a tanulóknak, akik tanulmányaikat az iskolai nevelés-oktatás kilencedik évfolyamán a 2011/2012. tanévben, vagy azt megelőzően kezdték meg,- tankötelezettségük azon tanítási év végéig tartott, amelyben a 18. életévüket betöltötték. Az átmeneti rendelkezéssel érintett időszak véget ért, az előző (2014/2015.) tanévben végzett az utolsó ilyen évfolyam.

Fiatalkorúval szemben a fenti időszakban két esetben került sor szabálysértési felelősségre vonásra, egy esetben köztisztasági szabálysértés elkövetése miatt figyelmeztetést, egy esetben pedig veszélyeztetés kutyával szabálysértés elkövetése miatt 5.000,-Ft pénzbírságot szabott ki a szabálysértési hatóság.

7.2.1. A gyermekkorúak és fiatalkorúak körében történt bűncselekmények száma az Orosházi Rendőrkapitányság illetékességi területén:

	Elkövetők	
	Gyermekkorú	Fiatalkorú
Bűncselekmények / eset	3	7
- <i>lopás</i>	1	-
- <i>közlekedés biztonsága elleni bcs.</i>	1	-
- <i>közlekedési baleset okozása</i>	1	-
- <i>testi sértés</i>	-	2
- <i>garázdaság</i>	-	3
- <i>ittas járművezetés</i>	-	2

2015. évben 7 esetben 18 fő fiatalkorú személy ellen indult büntetőeljárás bűncselekmény elkövetése miatt. Az eljárások során, bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja esetén a fiatalkorúval szemben a nyomozást - a fiatalkorúakra vonatkozó speciális szabályok megtartása mellett kellett lefolytatni. Ilyen speciális szabályok pl. a törvényes képviselő és a védő részvétele a teljes eljárás tartama alatt, környezettanulmány és iskolai jellemzés kötelező beszerzése, stb.

Bűncselekmény elkövetése esetén ugyanakkor a bíróság a fiatalkorúval szemben büntetést is kiszabhat és intézkedést is alkalmazhat.

Az elmúlt évben a hatóság összesen 5 esetben fiatalkorúak által elkövetett szabálysértés miatt indított eljárást:

Év	Gyermekkorú (fő)	Okok:	Fiatalkorú (fő)	Okok:
2015.	0	-	5	- tulajdon elleni, - rendzavarás, - garázdaság
2014.	4	- telefonlopás, - bolti lopás, - orgazdaság, - garázdaság, (alkoholos befolyásoltság)	26	- kerékpárlopás, - bolti lopás, - alkalmi lopás, - garázdaság, - rendzavarás, - rongálás, - eltiltás hatálya alatti vezetés

A fiatalkorúak által elkövetett szabálysértéseket tekintve megállapítható, hogy az elmúlt évben jelentős mértékben csökkent az elkövetett esetek száma.

Az Orosházi Rendőrkapitányság illetékességi területén a gyermek- és fiatalkorúak által elkövetett szabálysértések, illetve bűncselekmények száma az országos átlagnál évek óta lényegesen alacsonyabb.

7.2.2. Jellemző problémák és azok gyakorisága a gyermekkorúak körében:

A 14. életévüket még be nem töltött fiatalok a büntető- és a szabálysértési jog szerint is gyermekkorúnak minősülnek, így főszabályként velük szemben büntethetőséget kizáró ok áll fenn. A főszabály alóli kivételt hozott a magyar jogrendszerbe a Büntetőtörvénykönyv, a 2012. évi C. törvény, melynek 2013. július 1-jei hatályba lépése óta 5 bűncselekménytípus elkövetése esetén, elvileg a 12. életév betöltése után is büntethető az egyébként gyermekkorú személy. A törvény 16. §-a tételesen felsorolja ezeket a bűncselekményeket: az emberölés és annak minősített esetei, az erős felindulásban elkövetett emberölés, az életveszélyt okozó testi sértés és a halált okozó testi sértés, a rablás, és a kifosztás. Ezek elkövetése esetén a 12. életévét már betöltött, de a tizennegyedik életévüket be nem töltött gyermekkorúak is büntethetővé válnak, ha a tettes az elkövetés idején rendelkezett a cselekménye következményeinek felismeréséhez szükséges belátási képességgel.

Kijelenthető, hogy a gyermekkorúakra inkább a kisebb súlyú, sok esetben „gyermekcsínynek” induló olyan cselekmények jellemzőek, amelyek jogsértő voltaival életkoruknál fogva nincsenek tisztában, vagy nem mérik fel eléggé tetteik lehetséges következményeit, pl. iskolai verekedés. Ezek mellett a gyermekkorúaknál is viszonylag gyakran előfordulnak közlekedési szabályszegések is.

A gyermekkor szabálysértés esetében mindig büntethetőséget kizáró ok. Szabálysértés esetén velük szemben nem szabható ki helyszíni bírság és feljelentés sem foganatosítható.

7.2.3. Jellemző problémák és gyakorisága a fiatalkorúak körében:

A fiatalkorúak — azaz a 14. és 18. életév közötti fiatalok — esetében szinte bármilyen bűncselekmény, vagy szabálysértés elkövetésével lehet találkozni. A felnőttkor küszöbén álló fiatalok esetleges elkövetővé válása elsősorban attól a környezettől (család, baráti kör, iskola, stb.) függ, amelyben élnek, és amelynek körülményeit, szokásait, magatartását, erkölcsi normáit példaként látják a mindennapjaikban.

Ha ez a környezet, vagy annak egyes elemei valamilyen okból problémásak, akkor nagy az esély arra, hogy a fiatalkorú a társadalmi normák és elvárások ellenére deviáns magatartásformákat választs magának. Ez könnyen vezethet a törvényekkel való szembekerüléséhez, vagyis a bűnelkövetéshez.

A fiatalkorúakkal szemben szabálysértés elkövetése esetén a hatóság csak feljelentéssel élhet, bírság nem szabható ki, kivéve, ha önálló keresettel rendelkeznek.

Egyes közlekedési szabálysértések esetében azonban a jogszabály lehetővé teszi más szankciók alkalmazását is, pl. a járművezetéstől eltiltást. Ezzel a lehetőséggel többnyire éltek is, amennyiben az elkövetett szabálysértés tárgyi súlya miatt szükséges, vagy ha ez várhatóan biztosítja a kellő visszatartó hatást. A vezetéstől eltiltás időtartama súlyosabb szabályszegés esetén akár 12 hónap is lehet. Ebben az esetben csak úgy kaphatja vissza a jogosítványát, ha újból vizsgán vesz részt. Az elmarasztaló határozatokat kézbesítjük a fiatalkorú elkövető törvényes képviselőinek, azaz a szülőknek is.

A 2012. évi II. törvény hatályba lépése óta a vagyon elleni jogsértések esetében a kárérték felső határa **20.000.- Ft-ról 50.000.- Ft-ra változott.**

A törvénymódosítás a tulajdon elleni szabálysértések vonatkozásában az ún. „előkészítő” eljárásokat visszautalta a rendőrség hatáskörébe, az ítélezést és a szankciók kiszabását pedig a bíróságok hatáskörébe adta. További változásként a törvény a fiatalkorúakkal szemben is lehetővé tette az őrizetbe vétel, valamint az elzárás alkalmazását.

Ezek a szigorítások a tulajdon elleni szabálysértések tekintetében kétség kívül elérték a kívánt hatást, hiszen a fiatalkorúaknak (és megjegyzem a felnőtt korúak számára is) komoly visszatartást jelent az, hogy akár egy pár száz forintos bolti lopás miatt is "börtönbe" lehet kerülni.

7.2.4. A családon belüli erőszak, bántalmazások előfordulása a településen:

A család-, gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat körében a kapitányság közbiztonsági állománya feltérképezte - és folyamatosan figyelemmel kíséri - a családon belüli erőszakkal érintett vagy veszélyeztetett családokat.

Az Orosházi Rendőrkapitányság illetékességi területén a rendelkezésünkre álló adatok szerint összesen **343 veszélyeztetett családot** tartanak nyilván, melyek megoszlása településenként a következő:

Orosháza város	135
Tótkomlós város	32
Nagyszénás nagyközség	42
Gádosros nagyközség	40
Békéssámson község	14
Csanádapáca község	38
Kardoskút község	4
Pusztaföldvár község	36
Összesen:	343

A családon belüli erőszak körébe tartozó személy elleni erőszakos cselekmény miatti bejelentésre minden esetben haladéktalanul intézkedtünk. A magánlakásba belépés előtt figyelembe vették a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 39. §-ában foglaltakat.

Jogsértés észlelése esetén minden esetben intézkedtek a jogellenes állapot megszakítására, a további jogsértés megelőzésére, továbbá a felek indulatainak lecsillapítására, majd felhívták a figyelmet a társadalmi együttélés szabályainak betartására. Törekedtek a cselekmény indítékát képező konfliktus megismerésére, majd az érintetteket tájékoztatták a rendelkezésre álló jogérvényesítési lehetőségeikről.

A tudomásukra jutott információkról haladéktalanul jelzéssel éltek (rövid úton szóban, illetve adatlap megküldésével) a családsegítő, gyermekvédelmi és gyerekjóléti szolgálatok felé. A szolgálat ellátása során a jelzőrendszer részeként rendszeresen kapcsolatot tartottak a gyermekjóléti és családsegítő szolgálat munkatársaival, mint a jelzőrendszer része.

Az intézkedések jellemző helyszíne a magánlakás, néhány esetben közterület (pl. a ház bejárata). A tárgyi időszakban 80 esetben magánlakásban, míg 11 esetben közterületen került sor intézkedésre.

A konfliktusok kialakulásának legjellemzőbb okai az ittasság, a nem megfelelő anyagi körülmények, szerelemföltés, házas- és élettársi kapcsolat megromlása, a gyermek elhelyezése körüli viták, illetve a láthatás be nem tartásával kapcsolatos szabályok megsértése.

A családon belüli erőszak számszaki adatai a végrehajtó állomány csoportosítása szerint a következőképpen alakultak:

Tettlegességgel és fizikai erőszakkal (gyermek jelenlétében)	
Adatlap elküldésével, magánindítvány, ill. büntetőeljárás kezdeményezésével	Adatlap elküldésével, magánindítvány, ill. büntetőeljárás kezdeményezése NÉLKÜL
3	9
Tettlegességgel és fizikai erőszakkal (gyermek jelenléte nélkül)	
0	29
Tettlegesség és fizika erőszak nélkül (gyermek jelenlétében)	
Adatlap elküldése nélkül	Adatlap elküldésével
0	5
Tettlegesség és fizika erőszak nélkül (gyermek jelenléte nélkül)	
44	

Családon belüli erőszak miatt a kapitányság területén összességében 90 bejelentés történt. A bejelentések közül 17 esetben — mivel a történeteknek részese kiskorú is volt — adatlap megküldésével tájékoztatták a gyámügyi szerveket. A családon belüli erőszak helyszínén rögzített tényeket, adatokat minden esetben megküldték a családsegítő szolgálatnak.

A bekövetkezett események kapcsán magánindítványt 5 esetben (3 könnyű testi sértés, 2 zaklatás) terjesztettek elő.

A rendőrkapitányság illetékességi területén a családon belüli erőszak körébe tartozó bűncselekmények közül az alábbiak miatt kezdeményezték büntető eljárást:

Súlyos testi sértés	7
Kiskorú veszélyeztetése	11

A közterületi rendőri állomány a családon belüli erőszak körébe tartozó személy elleni erőszakos cselekmény elkövetése miatt az alábbi intézkedéseket fogantatosította:

Előállítás	32
Biztonsági intézkedés	2
Rendzavarás miatti szabálysértési feljelentés	25
Garázdaság miatti szabálysértési feljelentés	36

A családon belüli erőszakkal kapcsolatos bejelentéseket követő rendőri intézkedések során megállapítható, hogy többségében a bejelentő nem kíván magánindítvánnyal élni a bántalmazóval szemben, megelégszik azzal, ha a rendőr figyelmezteti az erőszakoskodó felet.

A családon belüli erőszakkal kapcsolatos ügyekben folytatott rendőri intézkedés, illetve annak elmaradása, szakszerűtlensége, továbbá törvényességét kifogásoló bejelentés az érintettek részéről nem érkezett.

A kapitányság illetékességi területén 8 olyan család él, ahová rendszeresen ki kellett vonulni valamilyen esemény, bejelentés miatt.

7.2.5. A kábítószer terjesztésével, fogyasztásával kapcsolatos adatok, tapasztalatok:

Az Orosházi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya 2015. évben 6 esetben, 6 fő ellen rendelt el nyomozást visszaélés kábítószerrel bűncselekmény, illetve új pszichoaktív anyag kínálásával és átadásával elkövetett visszaélés vétsége gyanúja miatt. Az eljárások során azt lehetett megállapítani, hogy a büntetőeljárás tárgyát képező lefoglalt anyagok egyike sem minősült kábítószernek, vagy új pszichoaktív anyagnak, ezért tartásuk, fogyasztásuk nem bűncselekmény.

Év	Eset	Fő	Ebből fiatalkorú
2015	0	0	0
2014	11	19	12
2013	6	26	1
2012	26	29	0

Ezzel kapcsolatban ki lehet jelenteni, hogy korábban a kábítószer-fogyasztók gyakorlatilag áttértek az ún. „designer” drogok használatára, melynek következtében a klasszikus, ismert kábítószeres fogyasztása visszaszorulóban van.

A különféle „designer” drogok nagy része a határozott jogszabály alkotási próbálkozások ellenére - legálisan beszerezhető, és így tartásuk nem minősül törvényellenesnek, másfelől pedig a beszerzési árak is lényegesen alacsonyabbak a hagyományos drogokénál.

A „designer” drogokkal kapcsolatos problémák a következők:

- Ezek az anyagok, szerek is különféle kábító, bódító hatást eredményező, többségében szintetikus vegyületekből állnak.
- A vegyületek összetételét az azokat előállító - főként távol-keleti laboratóriumok - folyamatosan módosítják, így eltérjenek jogszabályban tiltott vegyületektől. Összetételüket a tiltólistára történő felkerülésükkel egyidejűleg azonnal megváltoztatják.
- Módosítások következtében azok egyre jobban eltérnek az ismert szerek hatásmechanizmusától, egyre kevésbé „hasonlítanak” az eredeti vegyületekhez, így egyre több, egyre kiszámíthatatlanabb mellékhatásuk lesz.
- Fogyasztásuk, és annak körülményei a tiltott, törvényellenes szerekhez hasonló módon történik, de mivel a fogyasztók is tisztában vannak azzal, hogy tevékenységük nem illegális, ezért sokkal bátrabban, nyíltabban és egyre „szemtelenebbül” fogyasztják.

A „designer” drogok közül a leggyakrabban a „biofű”, vagy „HERBÁL” néven emlegetett szereket fogyasztják, amelyek különféle fajtái szintén legálisan, az interneten keresztül is beszerezhetőek.

Fogyasztásuk úgy történik, hogy gyakorlatilag bármilyen száraz növényt, vagy dohányfűt átítatnak feloldott „designer” vegyszerrel, majd szárítás után

cigaretteként szívják, pl. fogyasztás után változatosan, egyénekenként is eltérően hatnak, de egyértelműen bódító, tudatmódosító jellegű a hatás.

Egyes esetekben eszméletvesztést, paranoid tüneteket, súlyos kommunikációs zavart, emlékezetkiesést stb. okoznak.

A fogyasztó egészségügyi ellátása is nehézségekbe ütközik, elsősorban a vegyszer ismeretlen összetétele, másfelől a betegek gyakori kommunikációképtelen állapota következtében. Emiatt az orvosi ellátás gyakran kizárólag a tüneti kezelésre tud korlátozódni.

A rendőrség a „designer” drogok esetén is ugyanazt teszi, mint egyébként, vagyis minden drogfogyasztóval szemben megindítja a nyomozást, és a vegyészszakértő vélemény függvényében döntünk a büntetőeljárás folytatásáról, vagy befejezéséről.

A kábítószer-fogyasztás elleni küzdelemmel kapcsolatban fontos hangsúlyozni, hogy az társadalmi feladat, melynek megoldásában a rendőri eszközök és lehetőségek önmagukban nem elegendők.

Orosháza abban a szerencsés helyzetben van, hogy az évek óta hasznosan és sikeresen működő Kábítószerügyi Egyeztető Fórum mellett is számos jó példát lehet említeni az önkormányzati és civil szervezetek hatékony és elkötelezett megelőző tevékenységére. Rendkívül fontos ez, mert elengedhetetlen, hogy a gyermekek, pedagógusok, szülők legyenek tisztában a kábítószerek egészséget romboló hatásaival, a megelőzés, gyógyítás lehetőségeivel.

Az is nyilvánvaló, hogy a bűnügyi statisztikai adatok nem adnak valós képet a kábítószer-fogyasztás tényleges helyzetéről, hiszen a fogyasztással kapcsolatos elkövetési magatartások körében viszonylag nagy a látencia, azaz hatóság előtt ismertté nem váló cselekmények aránya. A látencia mértékét csak közvetett módszerekkel lehet megbecsülni.

Azt azonban mindenképpen hangsúlyozni kell, hogy a fertőzöttség mértéke mesze nem olyan mértékű a kapitánysághoz tartozó területen, mint ahogy azt esetenként vélik.

A büntetőeljárások száma, eredménye, a bűnügyi felderítő tevékenység adatai, a látencia becsült mértéke és több más tény, információ értékelésével lehet egy terület, vagy település érintettségére, fertőzöttségére következtetni. Értékes információkat jelentenek pl. a szociális ellátórendszerben, vagy az egészségügyi szolgáltatásban és betegellátásban megjelenő adatok is.

Ezek értékelése alapján kijelenthető, hogy a kábítószer bűncselekmények vonatkozásában Orosháza város és az orosházi járás települései még megyei szinten is a kevésbé fertőzött területek közé tartoznak.

Ezt a véleményt alátámasztja a 2014-ben TÁMOP támogatással elvégzett „Legyen más a szenvedélyed” elnevezésű projekt eredménye is, amelyet a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet Nemzeti Drogmegelőzési Irodája végzett. A projekt során széles körű anonim jellegű felmérésre kerül sor a fiatalok szerhasználatával kapcsolatban az általános és középiskolák tanulóinak megkérdezésével.

A felmérés eredménye alapján készült tanulmány megállapításai szerint a

fiatalok a Dél-alföldi régióban csekély mértékben fertőzöttek, úgy a tágabb értelemben vett drogok (dohányzás, alkohol, stb.), mint a kábítószeres és kábító hatású anyagok tekintetében.

(A tanulmány elérhető a <http://www.ndi-szip.hu>)

Drogfogyasztással összefüggő haláleset 2015. évben sem történt.

7.2.6. Bűnmegelőzésben, prevenciók munkában szerzett tapasztalatok

Megelőzési tevékenységük kapcsán el kell mondani, hogy a 2014/2015. tanévben Madarász Géza r. alezredes végezte a **D.A.D.A. és ELLEN-SZER Programok oktatását.**

A 2015/2016. tanévtől Kis Rozália r. fhdgy. és Juhász Nagy Szilvia r. ftörm. Orosháza három általános iskolájában, illetve Békéssámson Általános Iskolájában Juhász Nagy Szilvia r. ftörm. végzi a D.A.D.A. program oktatását. Az ELLEN-SZER Program oktatása a 2015/2016-os tanévben szünetel.

A D.A.D.A. program tapasztalatai azt mutatják, hogy ezek rendkívül hatásos eszközei a megelőzésnek és a felvilágosításnak, amelyekre ezért komoly igény is van.

A program személyi és anyagi feltételeit a rendőrség a saját költségvetéséből biztosítja.

A hatékony gyermekvédelmi hálózat működtetése érdekében az Orosházi Rendőrkapitányság a gyermekvédelmi hatáskörrel bíró szervekkel folyamatosan, kiváló munkakapcsolatban működött együtt a 2015. évben is.

VIII. CIVIL SZERVEZETEK KÖZREMŰKÖDÉSE A GYERMEKVÉDELMI FELADATOKBAN

A civil szervezetek tevékenységére vonatkozó jellemző és lényeges megállapítások írásos beszámolóik alapján került összeállításra.

8.1. Magyar Ökumenikus Segélyszervezet Szociális- és Fejlesztő Központ Családok Átmeneti Otthona

Az Otthonban anyagi okokból vagy párkapcsolati erőszak miatt lakhatásukat veszített családoknak nyújtanak menedéket. Az ország egész területéről fogadják a kiskorú gyermekeket nevelő családokat: az itt töltött maximum egy + fél év alatt a szülő(k) és a gyermekek családként együtt maradva kapnak valódi esélyt a továbblépésre.

Az Otthon minden esetben a bajba került családok helyzetét alaposan megismerve, a változás érdekében velük kölcsönösen együttműködve nyújt segítő kezet és esélyt a továbblépéshez.

Az elérendő cél, hogy átmenetileg az Otthonban élő családok minden segítséget megkapjanak a társadalomba való visszailleszkedéshez, melyhez komplex támogatásban részesülnek az intézménybe érkezésüktől új, önálló életvitelük kialakításáig.

A biztonságos lakhatáson túl az Otthon munkatársai többek között a gyermekeknek nyújtott fejlesztő programokkal, iskolán kívüli felzárkóztatással és közösségi programokkal, valamint a szülők számára biztosított életvezetési, munkaerő-piaci, jogi, illetve pszichológiai tanácsadással segítik a

családok fenntartható önállóságának kialakulását, mentális helyreállítását, megerősödését.

Indokolt esetben az Otthon elhagyása után is gondoskodnak a korábbi lakók elhelyezéséről.

A szegénység elleni küzdelem leghatékonyabb eszközének a munkaerő-piaci programokat tartják, így nemcsak az álláskeresésben segítik a munkanélkülieket, hanem arra is felkészítik őket, hogy élni tudjanak a lehetőségekkel a munka világában.

Pályázat útján igénybe vehető úgynevezett kiléptető házakat üzemeltet, melyek hiánypótló segítséget jelentenek az önálló élet megteremtésében.

Segítségnyújtás a városban élő rászoruló családoknak

- Krízishelyzetbe került családok gyermekeinek iskolán kívüli fejlesztő, felzárkóztató foglalkozások a tanulási nehézséggel küzdő gyermekek számára,

- Munkaerő-piaci szolgáltatások: tréningek, képzések,

- Szociális ügyintézés,

- Pszichológiai, mentálhigiénés tanácsadás,

- Egyéni és csoportterápiák,

- Szemléletformáló és közösségi programok szervezése,

- Jogi tanácsadás,

- Krízisambulancia: gyors segítségnyújtás a városban élő rászorulóknak, melyet 2015. ében 2.756 fő számára nyújtott segítséget.

További támogatások nyújtása az alábbiak szerint valósult meg:

-150 gyermeknek adtak tanszercsomagot (Herlitz csomagok értéke 10.000 Ft/fő),

- tartós élelmiszer egész évben,

- speciális élelmiszer (cukorbeteg, liszt, tej érzékeny gyermekeknek),

- tisztítószer, tisztálkodási szerek,

- gyógyszer (tartósan beteg gyerekeket nevelő családoknak éves segítségnyújtás vény kiváltásában, gyógyászati segédeszközök beszerzésében),

- hallókészülék vásárlása 2 főnek,

- nagyítókészülék vásárlása látássérült gyermekeknek,

- ruhanemű egész évben,

- 25 db hűtőszekrény ajándékozása óvodáknak, iskoláknak,

- jogi, pszichológusi segítségnyújtás,

- szociális tanácsadás,

- munkaerő-piaci tréning.

8.2. Nagycsaládosok Egyesülete

Az egyesület az állami közfeladatok egy részét közhasznú tevékenység keretében látja el. Tagjai a Városi Szociálpolitikai Kerekasztalnak. Széleskörű hazai és nemzetközi kapcsolatokkal rendelkeznek.

A Petőfi Művelődési Központ minden városi rendezvényén jelen vannak.

Emellett civil együttműködési-, és különböző munkaprogramokban vesznek részt (NOE választmányában és közgyűlésében, Kárpát-medencei Családszervezetek Szövetségében, Vajdasági Nagycsaládos Egyesületek

Szövetségében). Kiemelhető a rászoruló családok segélyezésében való részvétel, 2015-ben 195 rászoruló családnak osztottak adományozóktól kapott élelmiszer-segélyeket. Karácsony előtt 300 cipődoboz ajándékot adtak az egyesület gyermekeinek, de juttattak a Családok Átmeneti Otthona lakói számára is. Ennek kezdeményezője és segítője volt Karácsonyi Beáta. Együttműködik a Vöröskereszt helyi szervezetével, a Civil Információs Centrummal is.

Jelenlegi Egyesületi Házukban - az önkormányzat tulajdonában lévő Ady Endre utcai volt óvoda felújított épületében - számos programot valósítottak meg, (családi nap, szalonnasütés, adventi készülődés, közgyűlés) de helyet adtak a Harangos Néptáncegyüttes táborainak, és más civil szervezetek rendezvényeinek is.

2016-ban 25 éves évfordulóját ünnepli az egyesület.

8.3. Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (továbbiakban: KEF):

Városunkban a KEF 2001-től működik, tevékenységében a drogprobléma megelőzésében, illetve kezelésében érintett helyi intézmények, szervezetek vesznek részt. A KEF értekezletek keretében egyeztetések zajlottak az intézmények képviselőivel a szenvedélybetegségeket, az egészségfejlesztést érintő pályázatokról, illetve a tagszervezetek által szervezett programokról.

A KEF feladata, hogy koordinálja a városi drogstratégia megvalósítását. A különböző szervezetek főként szabadidős programokkal kapcsolódtak be a preventív tevékenységbe. Ezek közül az Extrém sportnap, „Ne ítéld elsőre!” című kiállítás, táncmaraton, táboroztatás, kirándulások, egészségnevelési előadások és rendezvények, a dohányzás megelőzési programsorozat emelhetők ki.

A veszélyeztetett korosztály számára az általános, illetve a középiskolákban évek óta működő D.A.D.A. program nyújt további segítséget.

A koordinációra irányuló pályázat keretében kiadvány készült a tagszervezetek által biztosított segítségi formákról, illetve a városban tevékenykedő szakemberek a művészetterápia alkalmazási lehetőségeit bemutató konferencián és tapasztalatcsere látogatásokon vehettek részt.

8.4. Mi-Értünk Egyesület

A Mi-Értünk Egyesület KontaktPont Orosháza az általános és középiskolákban készségfejlesztő, önismereti és információnyújtó foglalkozásokat tartott (pl.: egészségnapok), valamint eseti bulisegély szolgáltatást működtetett. Az alacsonyküszöbű szolgáltatások anonim módon is igénybe vehetők, így nem minden esetben rendelkeznek pontos adatokkal a klienseik korát illetően.

Szolgáltatásaikkal a 18. év alatti fiatalokat elsősorban megkereső tevékenységeik (rekreációs szinten folytatott megkereső programok, bulisegély) során érik el, de ez nem jelenti azt, hogy ezen találkozások szerhasználat miatt valósulnak meg.

Az elért 14-18. év közötti fiatalokkal történő találkozásokról nem „főre”, hanem kontaktra (találkozásokra) fókuszáló dokumentációt kell vezetni, azaz egy fő megjelenhet többször is kontaktként.

Kontakra lebontott statisztika:

12-13 éves	31
14-16 éves	436
17-18 éves	817

8.5. SOS Gyermekfalvak Magyarországi Alapítványa

Az SOS Gyermekfalvak nemzetközi szervezete a mozgalom megalakulásától kezdve (1949) családszerű elhelyezést biztosít a vér szerinti családjukat nélkülöző kényszerülő gyermekek számára. A modell egyedülállónak számított abban az időszakban, amikor a gyermekek nagy intézményekben való elhelyezése volt a gyakorlat, életkoronkénti és nemenkénti megosztásban.

Az SOS gyermekfalva modell a '60-as évektől már Európán túl is terjedt, majd a '80-as évektől Kelet-Európában is megjelent. A nemzetközi szervezet tevékenységének fókuszát az adott társadalmi kontextus határozza meg, így némely országban a humanitárius segítségnyújtás, más országokban pedig a gyermekvédelmi gondoskodás kerül előtérbe. Magyarországon 1983-ban jött létre az SOS Gyermekfalva Egyesület, majd 1986-ban nyílt meg az első hazai gyermekfalva Battonyán. 1990-ben jött létre a második SOS gyermekfalva Kecskeméten, 1993-ban pedig Kőszegen, nevelőszülői ellátás formájában, így több mint 33 éves múlttal rendelkeznek a nevelőszülői ellátásban. Az SOS Gyermekfalva Magyarországi Alapítványa (2006. óta működik alapítványként) közhasznú szervezet, tagja az SOS Gyermekfalva Nemzetközi Szövetségének, az SOS Children's Villages-nek. Kezdetektől fogva civil fenntartású gyermekvédelmi szolgáltatóként tevékenykednek. Finanszírozásuk három forrásból tevődik össze: állami normatívából, a nemzetközi szervezet pénzügyi támogatásából és helyi adománygyűjtésből. Az SOS Gyermekfalvak szakmai tevékenysége ma Magyarországon három város (Orosháza, Kecskemét, Kőszeg) köré csoportosul. A helyi programok tervezését, fejlesztését és minőségbiztosítását az alapítvány budapesti székhelyű koordinációs irodája irányítja, összhangban a hazai jogszabályokkal és a nemzetközi SOS szervezet stratégiájával, szabályozóival és minőségi sztenderdjeivel.

A klasszikus gyermekfalvakban eredetileg nagycsaládokban történt a nevelőszülői ellátás, jellemzően 6-8 gyermek nevelkedett egy családban, a nagy testvérsorok együttes elhelyezése így vált biztosíthatóvá. A jogszabályváltozások, a nemzetközi gyermekvédelmi trendek, a gyermekvédelmi ellátásba bekerülő gyermekek szükségleteinek összetettsége több odafigyelést és egyre magasabb szakmai színvonalat követelt a nevelőszülőktől, így csökkent az egy családban elhelyezhető gyermekek száma. A nagyobb testvérsorok együttes elhelyezése azonban továbbra is kivételt jelent számukra.

Az alapítvány 2012-ben egy megújult szakmai koncepció értelmében elkezdte a Gyermekfalva Program bevezetését, melynek keretében jelentősen bővítették a gyermekfalva kívüli nevelőszülői hálózatot, amelyben a nevelőszülők már nemcsak az SOS által biztosított ingatlanokban, hanem

saját otthonukban is nevelik a szakellátásba került gyermekeket. 2013-ban kidolgoztak egy hosszú távú szakmai stratégiát, melyben mindhárom területen (Orosházán, Kecskeméten és Kőszegen) egy, a helyi adottságoknak és szükségleteknek megfelelő megújulást eredményez. Ezzel párhuzamosan elindították a szervezet új szakmai programját, a család megerősítést, melynek keretében nem csak a gyermekvédelembe bekerült gyerekekkel foglalkoznak, hanem a megelőzésre is nagy hangsúlyt fektetnek. Céljuk a veszélyeztetett helyzetű gyerekek családjait megerősíteni és megelőzni a gyerekek családból való kiemelését. Az SOS programjaiban jelenleg 420 gyermek és fiatal kap ellátást, ebből 74 nevelőszülő összesen 286 gyermekről gondoskodik.

SOS Gyermekfalu Program Orosháza Nevelőszülői Hálózata 2015. évi tevékenységéről, a feladatok ellátásának kötelezettségéről:

Az SOS Gyermekfalu Program Orosháza a 2015-ös évben nagyon nagy változásokon ment keresztül. A VELUX Alapítványok támogatásból megvalósuló „A holnap faluja” projekt keretében a battonyai SOS Gyermekfaluban lévő 10 családot átköltöztették Orosházára 2015. augusztusában, ezzel létrehozva az első magyarországi integrált SOS Gyermekfalut.

A projekt a használt ingatlanok beszerzésén, felújításán túl családmegerősítő programok kidolgozására és végrehajtására is lehetőséget biztosít, amiről a későbbiekben esik szó. Az SOS Gyermekfalu fizikailag 2015. augusztus óta vesz részt szervesen a város életében, de a program teljes előkészítése, valamint a projekt végrehajtása (családi házak beszerzése, felújítása, költözés előkészítése, EMMI program stb.) visszanyúlik a 2014-es évre. A költözést a gyermekek érdekeit szem előtt tartva határozták el. A lépést számos tényező együttesen indokolta: a gyerekek minél jobb esélyeket kapjanak, elsődleges szempont – ez a jobb egészségügyi szolgáltatások és oktatás, a több, elérhető szakmai oktatás elérhetővé tételével, a nevelőszülői utánpótlás biztosításával érhető el, s ezeket az előnyöket várják Orosházától. Cél a Gyermekfaluban nevelkedő gyermekek társadalmi integrációjának mind nagyobb fokú támogatása, melyet szintén inkább biztosítottak láttak egy nagyobb, jobban megközelíthető településen. Ezen kívül a közel 30 éves battonyai létesítmény műszaki és szerkezeti állapota a mai kor kívánalmainak nem mindenben felelt már meg, így alapos műszaki korszerűsítésre lett volna szükség. Ennek költségei azonban nagyon magasra rúgnának, így alaposan át kellett gondolniuk a lehetőségeiket. Tekintettel arra, hogy az SOS-Gyermekfalvak Magyarországi Alapítványának nagyon fegyelmezetten kell kezelnie kiadásait, küldetésüket szem előtt tartva az Alapítvány a falu elköltöztetése mellett döntött, amelyet a VELUX Alapítványoktól elnyert pályázati támogatásból valósított meg.

Mivel a változás több családot érintett, ezért nagyon körültekintően kellett eljárni, hiszen a gyermekek élete nagyban megváltozik majd. Éppen ezért a falu új helyének megválasztásakor sok szempontot kellett figyelembe venni: milyen messze van az eredeti helyszíntől; mennyiben különbözik a légkör; a gyerekek milyen óvodákba, iskolákba járhatnak majd; milyen egyéb lehetőségeik lesznek.

A faluban élő gyermekek szükségletei megkövetelik a sokszínű szolgáltatásokhoz való könnyebb hozzáférést. Ezt egy nagyobb, jobban

megközelíthető város inkább kínálja. Az is fontos, hogy az SOS családok jól érezzék magukat a környezetükben, legyenek lehetőségeik kikapcsolódásra, regenerálódásra. Battonyára egyre nehezebbé vált a nevelőszülők és új munkatársak toborzása. Ezek a tényezők is a költözés mellett szóltak. Mindezeket átgondolva az előzetes egyeztetések szerint a Gyermekfalu Programot szívesen befogadó Orosházára esett a választás.

2015. decemberében, az elhelyezésre került gyermekek száma Orosházán összesen 60 fő, ebből ideiglenes elhelyezéssel nevelt 3 fő, nevelésbe vett 53 fő, utógondozói ellátottként 4 fő nevelkedik a családokban. A családoknál elhelyezett gyermekek és fiatalok közül 19 fő különleges szükségletű.

A gyermekek számára 2015-ben is számos szabadidős programot szerveztek. Az életkorukat figyelembe véve az év során a gyermekek számára több táborozási lehetőség is biztosított volt. Az óvódás, és a középiskolás korosztály belföldön töltött két hetet, míg az általános iskolások Olaszországban töltöttek három hetet a nyár folyamán.

Közoktatásban résztvevők megoszlása:

Az orosházi gyermekfaluban nevelkedők közül 5 fő óvódás, speciális általános iskolába jár 9 fő, normál tantervű általános iskolába jár 27 fő, speciális szakiskolába jár Magyarbánhegyesre 2 fő, Békéscsabára 1 fő. Szakmát tanul 10 fő. Két fiatal anyuka áll nevelésük alatt, akik kiskorúként szültek. Ők együtt maradhattak gyermekeikkel, illetve a nevelőszülőjüktől elsajátíthatják, megtanulhatják a gyermeknevelés fortélyait, ezáltal is felkészítve őket az önálló életre.

Család-megerősítő programokat is működtet az SOS Gyermekfalu Békés megyében (Battonya, Orosháza), a cél annak megelőzése, hogy a gyereket kiemeljék a családból. A gyereknevelés mellett az élet gyakorlati kérdéseiben is segítséget kapnak a válsághelyzetben levő családok. Család-megerősítés célja a talpra állás, a megelőzés, hogy minél kevesebb gyermek kerüljön állami gondozásba, és egy válsághelyzetben (betegség, haláleset, munkahely illetve lakás elvesztése) ne kelljen kiemelni a gyereket a családjából. Ennek részei:

- bizalmi kapcsolat kialakítása a szülőkkel,
- ha szükséges, a gyerekek átmeneti elhelyezése,
- segítség a szülők közötti konfliktus rendezésében, szenvedélybetegség kezelésében, munkahelykeresésben, a szülő-gyerek kapcsolat megerősítésében, a gyerekneveléshez szükséges mindennapi rutin kialakításában, lakáskörülmények javításában,
- együttműködés a helyi önkormányzati és civil szolgáltatókkal, az elérhető közösségek mozgósítása. Cél: a lehető legrövidebb időn belül a család képes legyen önállóan biztonságos légkört és otthont biztosítani a gyerekeknek.

Négy közösségi rendezvényt valósítottak meg:

- 2015. február 22. Farsang - Farsangi álarcok készítése mellett a családoknak lehetősége nyílt egy papírszínházi előadást is megtekinteni. A foglalkozás alatt zsákbamacskával lepték meg a gyerekeket.
- 2015. március 08. Húsvét - Húsvéti dekorációt készíthetett együtt a család, valamint az előző alkalommal sikernek örvendő papírszínház újabb mesét adott elő.

- 2015. április 26. Tavaszi zsongás - A(F)Apácák Énekstúdió nyitotta meg a rendezvényt az Oroszlánkirály című musical néhány dalával. A kreatív, kézműves tevékenységek során anyák napi ajándékok készültek.
- 2015. május 23. Gyermeknap Élményzóna - Az élménypedagógiára épülő foglalkozások során a gyermekek kipróbálhatták és megtapasztalhatták saját képességeik határát, mely pozitívan hatott önértékelésükre, hiszen az animátorok gondos felügyelete és biztatása hatására többre is képesek voltak, mint amit gondoltak önmagukról. A szülőknek szintén lehetőségük nyílt kipróbálni magukat. Igazi családi napot tölthettek együtt közös élményekkel.

2015. december 31-i dátummal a személyi ellátottságuk a következő:

- 1 fő megbízott területi igazgató
- 1 fő projektigazgató
- 1 fő projekt pénzügyi és működtetési vezető
- 1 fő családmegerősítő program-koordinátor
- 3 fő családmegerősítő program-munkatárs
- 8 fő nevelőszülő (ebből 2 fő saját háztartásban)
- 4 fő nevelőszülő párként
- 2 fő helyettesítő nevelőszülő
- 3 fő családsegítő (megbízási szerződéssel)
- 1 fő családsegítő (jelenleg GYES-en)
- 1 fő családsegítő (4 órás munkaviszonyban)
- 1 fő szakmai vezető
- 2 fő nevelőszülői tanácsadó
- 1 fő pszichológus
- 1 fő pénzügyi és működtetési vezető
- 1 fő asszisztens
- 1 fő gyermekvédelmi ügyintéző

Összefoglaló

Az SOS Gyermekfalvak 2015. év nyarán átszervezte battonyai gyermekfaluját, 10 család közel 70 gyerekkel Orosházán kezdte meg az új tanévet. A korábbi zártabb környezetből egy nagyobb város keringésébe kerültek családjaik, integrált lakókörnyezetbe, nem SOS családok szomszédságába. A gyermekfalu költözése az SOS szakmai újjáalakulásának egy fontos, de nem egyetlen eleme. Az SOS gyermekfalu Battonyáról Orosházára költözött új, „integrált” formában. A battonyai gyermekfalu egy erős, de mégis inkább zárt közösség volt, ahonnan nem könnyű beilleszkedni a valós életbe. Battonyán a családok az SOS ingatlanjaiban, egymás mellett lévő családi házakban éltek egy kerítéssel körülvett területen, a település szélén. A költözés révén megvalósult, hogy a gyermekek a szabadidejük nagy részét nem az SOS udvarán töltik, hanem egy városi környezetbe integrálódva, annak szabadidő eltöltési adottságait használva, nagyobb önállósággal élnek. Elindították a szervezet új szakmai programját, a családmegerősítést is, melynek keretében nem csak a gyermekvédelemben bekerült gyerekekkel foglalkoznak, hanem a megelőzésre is nagy hangsúlyt fektetnek. Elérendő cél a veszélyeztetett helyzetű gyerekek családjait megerősíteni, továbbá a gyermekek családból való kiemelésének megelőzése.

IX. ÖSSZEGZÉS:

Andrássy Gyula gróf a Gyermekvédő Liga Közgyűlésén az alábbiak szerint foglalta össze a gyermekvédelem társadalmi felelősségét:

„Ma már mindenki tudja Magyarországon, hogy az elhagyatott gyermekek védelme az egyénnek, a társadalomnak és az államnak legelső kötelességei közé tartozik. ... A gyermek éppoly fontos, hatalmas tényező, mint aminő kedves és tehetetlen. Hisz a gyermek jelenti a jövőt.”

A gyermekvédelmi rendszer, mint komplex szerveződés, akkor működik hathatósan, ha a társadalom funkciózavarai és a családi veszélyeztetés miatt a testi-lelki sérülést átélő, ártalmaknak kitett gyermekek és fiatalok számára be tudja tölteni azt a deficitet, amellyel megélheti a biztonságot, a másokhoz tartozás szeretet-élményét, a megbecsülést, a világ dolgai iránti megismerési vágyat.

A Tisztelt Képviselő-testület elé tárt beszámoló is tükrözi, Orosháza városában a gyermekek védelme érdekében életre hívott intézményrendszer hatékonyan, kellő összefogással, átláthatóan működik, s működött 2015. évben is.

A beszámolóhoz adatot szolgáltatott:

Bogárné Kiss Ildikó Egységes Szociális Központ intézményvezetője,
Halustyik Éva az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat vezetője, KEF titkára,
Czecher Péter rendőr alezredes, rendőrségi főtanácsos, kapitányságvezető Orosháza Város Rendőrkapitánysága,
Lustyikné dr. Papp Anikó Békés Megyei Kormányhivatal Orosházi Járási Hivatal vezetője,
Balogh Zoltánné Magyar Ökumenikus Segélyszervezet Családok Átmeneti Otthona vezetője,
Benedek Szilvia Nagycsaládosok Egyesülete,
Mokcsayné Kovács Anikó Védőnői Szolgálat vezetője,
Kálmán László Mi-Értünk Egyesület Kontakt-pont Orosháza,
Motyovszki Edit a Békés Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Orosházi Tagintézmény vezetője,
József Imre SOS Gyermekfalvak Magyarország,
Közoktatási intézmények, óvodák,
Vargáné Szluka Izabella az Orosházi Polgármesteri Hivatal Igazgatási Iroda Népjóléti és Szociális Csoportvezetője,
Dénes Tünde az Orosházi Polgármesteri Hivatal Igazgatási Iroda Általános Igazgatási csoportvezetője.

Az előzőekben foglaltakra tekintettel kérem a Tisztelt Képviselő-testületet a következő határozati javaslatok elfogadásra:

1. HATÁROZATI JAVASLAT

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2015. évi ellátásáról szóló átfogó értékelést elfogadja.

Végrehajtásért felelős:

Kovács György irodavezető a Képviselő-testület határozatának a Békés Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya felé történő továbbításáért

Határidő: 15 nap

2. HATÁROZATI JAVASLAT

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete felkéri Fejes Róbertné alpolgármestert, hogy a Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzattal, és külső szakértő bevonásával gondoskodjon Orosháza Város Ifjúságpolitikai és Gyermekjogi Konceptiójának elkészítéséről és annak Képviselő-testület elé történő terjesztéséről.

Végrehajtásért felelős:

Fejes Róbertné alpolgármester
Kovács György irodavezető

Határidő: 2016. október 31.

Orosháza, 2016. május 18.

Kovács György
irodavezető